

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI QIDA TƏHLÜKƏSİZLİYİ AGENTLİYİ
VƏ ÇİN XALQ RESPUBLİKASININ BAŞ GÖMRÜK
ADMINİSTRASIYASI ARASINDA ÇİN XALQ RESPUBLİKASINA İXRAC
EDİLƏN YABANI HALDA YETİŞƏN DƏNİZ MƏHSULLARININ
YOXLANILMASI VƏ KARANTİN TƏLƏBLƏRİNƏ DAİR PROTOKOL**

Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi və Çin Xalq Respublikasının Baş Gömrük Administrasiyası dostcasına məsləhətləşmələr yolu ilə Çinə ixrac edilən yabanı halda yetişən dəniz məhsullarının yoxlanılması və karantin tələblərinə dair aşağıdakı razılığa gəldilər:

Maddə 1

Bu Protokolun həyata keçirilməsində Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi (bundan sonra - AQTA) və Çin Xalq Respublikasının Baş Gömrük Administrasiyası (bundan sonra - ÇBGA) müvafiq olaraq Azərbaycanın və Çinin səlahiyyətli orqanları kimi fəaliyyət göstərirlər.

Maddə 2

Bu Protokolda yabanı halda yetişən dəniz məhsulları diri su heyvanları, su heyvanları və bitkilərinin çoxalma materialları istisna olmaqla, insan istehlakı üçün yararlı olan yabanı halda yetişən su heyvanı məhsullarını və onların emal olunmuş məhsullarını, yosun və sair kimi dəniz bitkilərini və onların emal olunmuş məhsullarını ifadə edir. Lakin bura amfibiylar, sürünənlər, su məməliləri, diri su heyvanları, habelə su heyvanlarının və bitkilərinin artırılma (çoxalma) materialları daxil deyil.

Maddə 3

Çinə yabanı halda yetişən dəniz məhsullarının ixrac edilməsini nəzərdə tutan müvafiq müəssisələr Azərbaycanın səlahiyyətli orqanları tərəfindən təsdiq edilir, effektiv nəzarət altında saxlanılır və həmin müəssisələrin qida təhlükəsizliyi, sanitariya və mühafizə sistemi Çinin qida təhlükəsizliyi ilə bağlı müvafiq qanun və qaydalarının tələblərinə cavab verir.

Çinə yabanı halda yetişən dəniz məhsulları ixrac etmək niyyətində olan müəssisələr AQTA tərəfindən Çin Xalq Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Qanunu və onun tətbiqi qaydaları, habelə Çin Xalq Respublikasının Heyvan və Bitki Karantini haqqında Qanunu və onun tətbiqi qaydalarına uyğun olaraq, qeydiyyatdan keçmək üçün ÇBGA-ya tövsiyə edilir. Qeydiyyatdan keçməyən müəssisələrin yabanı halda yetişən dəniz məhsullarının Çinə ixracına icazə verilmir.

AQTA tövsiyə olunan və siyahı əsasında qeydiyyat üçün müraciət edən istehsalçıların rəsmi siyahısını ÇBGA-ya təqdim edə bilər. Bundan əlavə, siyahıda müvafiq müddəalara uyğun olaraq, qeydiyyat üçün tələb olunan müvafiq müraciət materialları da öz əksini tapmalıdır. ÇBGA baxış keçirdikdən sonra tələblərə cavab verən siyahıdakı istehsalçıları qeydiyyata alınır. Tələblərə cavab verməyən istehsalçılar qeydiyyata alınmır.

Maddə 4

AQTA Çinə ixrac olunan yabanı halda yetişən dəniz məhsullarının aşağıdakı tələblərlə uyğunluğunu rəsmi şəkildə təsdiq edir:

(i) Yabanı halda yetişən dəniz məhsulları daxili və ya beynəlxalq sülarda qanuni yollarla tutulur;

(ii) Xammal və məhsullar bu Protokolun 6-cı maddəsində qeyd olunan hallardan azaddır;

(iii) Çin tərəfinin qadağan etdiyi hər hansı bir preparat və ya əlavələrdən birbaşa və ya dolayı yolla istifadə olunmur, Çinin istifadəsinə icazə verdiyi və yaxud məhdudiyyət qoyduğu dərmanlar və əlavələr qaydalara uyğun istifadə edilir;

(iv) Səlahiyyətli orqan tərəfindən yoxlama və karantin nəzarəti tədbirləri görülmüş bütün yabanı halda yetişən dəniz məhsulları Çinin qanun və qaydalarında əks olunmuş patogen mikroorqanizmlərdən, zəhərli və zərərli maddələrdən, yad cisimlərdən, Çin Xalq Respublikasına idxal edilən heyvanlar üzrə karantin xəstəlikləri Siyahısında sadalanan və ya Ümumdünya Heyvan Sağlamlığı Təşkilatına (ÜHST) məlumat verilməsi tələb olunan su heyvanlarının xəstəliklərindən azaddır;

(v) Yabanı halda yetişən dəniz məhsulları üzrə bütün proseslər, o cümlədən ovlanması, emalı, qablaşdırılması, saxlanması, daşınması, yerinin dəyişdirilməsi və ixracı Çinin qida təhlükəsizliyi, sağlamlıq və izlənilə bilmə tələblərinə cavab verir;

(vi) Yabanı halda yetişən dəniz məhsullarının qablaşdırılması və etikətlənməsi Çinin milli qida təhlükəsizliyi standartlarına və qida təhlükəsizliyi üzrə idxal tələblərinə uyğundur.

Maddə 5

AQTA ÇBGA-nın tələblərinə uyğun olaraq Çinə ixrac edilməsi nəzərdə tutulan yabanı halda yetişən dəniz məhsulları üzrə yoxlanılma və karantin nəzarəti tədbirlərinin görülməsinə, və yabanı halda yetişən dəniz məhsullarının Çinin qida təhlükəsizliyi üzrə müvafiq qanun, qaydalar və milli standartlarına uyğunluğunu təsdiq etmək üçün məhsulların hər bir partiyasına hər iki tərəfin əvvəlcədən qarşılıqlı razılaşdırdığı sağlamlıq sertifikatının verilməsinə cavabdehdir. Sertifikat ən azı Çin və ingilis dillərində yazılır və sertifikat doldurularkən ingilis dili təsdiqedici dil olaraq seçilir.

Çinə yabanı halda yetişən dəniz məhsulları ixrac etmək niyyətində olan müəssisə barədə məlumat sertifikata daxil edilir. Qeydə alınmaq məqsədilə AQTA ÇBGA-nı sertifikat və rəsmi möhürlərin nümunəvi formaları ilə təmin edir. Hər hansı dəyişikliklər və düzəlişlər olduqda, AQTA həmin dəyişikliklərin qüvvəyə minməsindən azı bir ay əvvəl ÇBGA-nı məlumatlandırır.

Maddə 6

Əgər aşağıdakı hallardan biri baş verərsə:

(i) Çinə ixrac edilən və ixrac ediləcək yabanı halda yetişən dəniz məhsulları Çinin qanun, qaydalar və milli standartlarını və bu Protokolun müddəalarını ciddi şəkildə pozursa;

(ii) Azərbaycan Respublikasında, bu Protokolda qeyd edilən yabanı halda yetişən dəniz məhsulları ilə bağlı olan və Çin Xalq Respublikasına idxal olunan heyvanlar üzrə karantin xəstəlikləri Siyahısında olan və ya ÜHST-ə məlumat verilməsi tələb olunan dəniz heyvan xəstəlikləri yayılmışsa və bu Çinə ixrac edilən belə məhsulların təhlükəsizliyinə ciddi şəkildə təsir göstərmişdirsə;

(iii) Azərbaycan Respublikasında qida təhlükəsizliyi böhranı, müəssisədə ictimai sağlamlıq üçün risk yaradan halların aşkar edilməsi və ya ov edilən ərazinin çirklənməyə məruz qalması Çinə ixrac edilən yabanı halda yetişən dəniz məhsullarının təhlükəsizliyinə təsir göstərmişdirsə.

AQTA dərhal müvafiq müəssisələrdən, regionlardan və ya bütün ölkədən Çinə yabanı halda yetişən dəniz məhsullarının ixracını dayandıraraq, təhlükəli və ya potensial riskli məhsulları geri çağırır, ÇBGA-ya məlumat verərək insidentin araşdırılması, aradan qaldırılması və digər nəzarət tədbirləri barədə ətraflı məlumatlarla təmin edir.

Bu hallarda, AQTA və ÇBGA arasında danışıqlar aparıla bilər. Yalnız ÇBGA risklərin aradan qaldırıldığını və ya nəzarət edilə bilən səviyyəyədək məhdudlaşdırıldığını təsdiq etdikdə, məhsullar yenidən Çinə ixrac edilir.

Maddə 7

Çinin gömrük qurumu Çinə ixrac edilən yabanı halda yetişən dəniz məhsulları üzrə yoxlama və karantin tədbirlərini həyata keçirir.

Yararsız məhsullar üzrə Çinin qida təhlükəsizliyi üzrə qanunlar, qaydalar və standartlarına uyğun olaraq tədbirlər görülür, o cümlədən məhv etmə, imtina və ya digər tədbirlər görülür. Məhsullarında ciddi və ya təkrar uyğunsuzluqlar aşkarlanmış müəssisələr barəsində intensiv yoxlama və karantin nəzarət tədbirləri görülür və ya Çinə ixracı dayandırılır.

Maddə 8

AQTA öz qida təhlükəsizliyi sistemlərinin davamlı effektivliyinə və Çinin milli qida təhlükəsizliyi üzrə qanunlar, qaydalar və standartların və beynəlxalq müqavilə və sazişlərin tələblərinə cavab verdiyinə zəmanət verir.

ÇBGA video inspeksiya və ya yerində inspeksiya yolu ilə Azərbaycanın qida təhlükəsizliyi idarəetmə sisteminə baxış və retrospektiv qiymətləndirməsinin həyata keçirilməsi üçün mütəxəssislər cəlb edə bilər. Azərbaycanın müvafiq səlahiyyətli orqanından və müvafiq müəssisələrindən aşkar edilmiş hər hansı uyğunsuzluqla bağlı düzəlişedici tədbirin görülməsi tələb oluna bilər. Azərbaycan tərəfi qiymətləndirmə və yoxlama üçün zəruri köməkliyi təmin edir.

Maddə 9

Bu Protokolun təfsiri və icrası ilə bağlı yarana biləcək hər hansı fikir ayrılığı tərəflər arasında danışıqlar yolu ilə həll edilir.

Maddə 10

Hər iki tərəfin qarşılıqlı razılığı ilə bu Protokola onun ayrılmaz hissəsi olan və bu Protokolun 11-ci maddəsinə müvafiq olaraq qüvvəyə minən ayrıca protokollar formasında istənilən dəyişikliklər edilə bilər.

Bu Protokol beynəlxalq müqavilə deyil və beynəlxalq hüquqla tənzimlənən hüquq və öhdəliklər yaratmır.

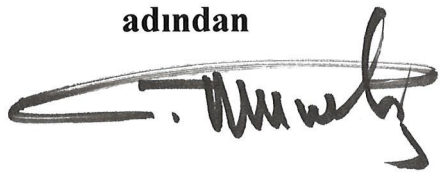
Maddə 11

Bu Protokol imzalandığı tarixdən qüvvəyə minir və beş (5) il müddətə qüvvədə qalır.

Tərəflərdən biri bu Protokolun bitmə tarixindən ən azı altı (6) ay əvvəl digərinə onu dəyişdirmək və ya ləğv etmək niyyəti barədə yazılı bildiriş verməzsə, bu Protokol avtomatik olaraq beş (5) illik müddətlər üçün yenilənəcəkdir. Bir Tərəf digər Tərəfə yazılı bildiriş verməklə bu Protokolu ləğv edərsə, Protokol digər Tərəfin yazılı bildirişi aldığı tarixdən altı (6) ay sonra qüvvəsini itirir.

Protokol Pekin şəhərində, 11 İyun 2026-cı il tarixində hər biri Azərbaycan, çin və ingilis dillərində olmaqla iki nüsxədə imzalanmışdır. Bütün mətnlər bərabər autentikdir. Təfsir zamanı fikir ayrılığı yarandığı təqdirdə, ingilis dilindəki mətn üstünlük təşkil edir.

**Azərbaycan Respublikasının Qida
Təhlükəsizliyi Agentliyi**
adından

**Çin Xalq Respublikasının
Baş Gömrük Administrasiyası**
adından

